

KAINA:

Metams 8 r., pusmečiui 4 r.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 20
kap., 1 mėnesiui 70 k.

UŽSIENIUOSE:

metams 11 r.; 9 mėnesiams
8 r. 40 k.; 6 mėnesiams
(pusmečiui) 5 r. 75 k.; 3
mėnesiams 2 r. 90 k.; 1
mėnesiui 1 rub.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 90 k., po teksto 40 k.

L I E

195. A. Мачусь.
Конотоп, Черниг. г.

Lietuvių B...

Darbo ieškantiems: eilė
15 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 15 k.

REDAKCIJOS

ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Sapary g-le.
n. 9. b. 9. Telef. 286—46.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dieną
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
6 kap.

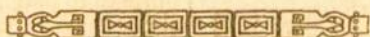
Metai III.

Petrapilis, 1917 m. sausio 22 d.

№ 7 (136).

KARO PASKOLA Antroji 1916 m. laida.

Kiekvienas lai skolina valstybei dalį savo sutaupytų pinigų, p i r k d a m a s karo paskolos obligaciją. Tokiu būdu susirinks didelė suma, kuri pagreitins geidžiamą karo laimėjimą.

Paskolos sąlygos.

Paskolos obligacijos leidžiamos 50, 100, 500 1000, 5000, 10.000 ir 25.000 rublių didumo ir, pradedant nuo spalio 1 d. 1916 m., 5^{1/2}% metams, mokamus du kartu per metus — balandžio 1 d. ir spalio 1 d.

Procentus mokant visuomet atleidžiamas mokesnis už piniginių kapitalų pelną.

Visos obligacijos bus išmokėtos 1926 metų spalio 1 d.; lig šio laiko paskola nebus išperkama.

Termininiai kuponai ir naikinamosios obligacijos bus apmokamos Valstybės Bankoje, Izdo ir Taupomosiose Kasose.

Paskolos obligacijos bus imamos uždu už apsiimtus izdui sutaisymus ir pristatymus, taip pat apsaugoti paskirstytiems ratomis akcijos ir maito mokesniam, kainomis, Finansų Ministerio nustatytais.

Pasirašyti laikas ir vieta.

Pasirašinėjimas prasideda lapkričio 1 d. ir priimama:

Valstybės Bankos Kontorose ir Skyriuose, privatinėse komercijos bankose, Izdo Kasose (nuolatinėse), miestų visuomenės bankose, savitarpinio kredito draugijose, tose miestų ir žemietybių valdybose ir notorų kontorose, apie kurias bus pranešta skyrium vietose.

Valstybės Taupomosiose Kasose: sostapilio ir savistovėse, kurios yra prie Valstybės Bankos įstaigų ir Izduose, taip pat šių Kasų Skyriuose.

Valstybės Taupomosiose Kasose pie Bajorų Žemės ir Valstiečių Žemės Bankų įstaigų, prie visų pašto ir telegrafo įstaigų, prie geležinkelių Valdybų ir stočių, prie jėgų Elevatorių ir muitinių, taip pat smulkiojo kredito įstaigose ir laukų Izdo Kasose.

Ligi 1917 metų sausio 31 dienai įimtina.

Pasirašyti tvarka.

Pasirašyti kaina paskirta 95% nominalinės vertybės, pridėjus einamuosius procentus nuo 1916 m. spalio 1 d.

Kas nori apmokėti visą savo pasirašytą obligacijų sumą, moka ją pačią pasirašymo dieną.

Tiems, kas pasirašo paskolai Valstybės Bankose, privatinėse prekybos ir miestų visuomenės bankose suma daugiau kaip 500 rub., o Izdo Kasose, Taupomosiose Kasose, savitarpinio kredito draugijose ir smulkiojo kredito įstaigose — daugiau kaip 200 rub., apmokėjimas gali būti paskirstytas ratomis taip, kad pasirašytos nominalinės paskolos obligacijų sumos pusė būtų įmokėta pačią pasirašymo dieną, o likusioji dalis ne vėliau, kaip 1917 m. sausio 31 d.

Pelengvinimai pasirašant ir apmokėjimas pasiskolinus.

Valstybės Bankos Kontorose ir Skyriuose, taip pat Izdo Kasose, kur yra daroma skolinamosios operacijos, rašantis naujai paskolai, gali duoti palengvinto kredito, ne daugiau kaip pasirašomosios sumos įnašai, ligi 1918 m. sausio 1 d., užstačius visas Valstybės paskolų obligacijas, išleistų nuo karo pradžios ligi šiol.

Naujosios paskolos obligacijos, kaip jau pasirašant, taip ir paskiau, Valstybės Bankos įstaigose ir Izdo Kasose, kuriose yra įvestos skolinamosios operacijos, gali būti imamos iš jų laikytojų uždu palengvintais 5^{1/2}% metiniais ligi 1918 m. sausio 1 d. Rašantis paskolos didumas nustatytas 88% nominalinės sumos.

Palengvinimai obligacijas saugojant.

Obligacijų laikytojai gali atiduoti jas saugoti Valstybės Bankos įstaigoms, Izdo ir Taupomosioms Kasoms, įmokėjus tik tam tikrą gerbinį mokesnį. Žmonės, kurie turi pasidėję Taupom. Kasose, jeigu jie pirkdami šiose kasose obligacijas, įneša jų vertybę taupomojėn knygutėn, tai nemoka ir gerbinio mokesnio

Skaitykite ir platinkite „Lietuvių Balsą“

politikos, literatūros ir visuomenės laikraštį!

„LIETUVIŲ BALSAS“ daugiausia rašo ir rūpinasi Lietuva, jos ateitimi, lietuvių tauta ir visais jos reikalais.

„LIETUVIŲ BALSAS“ šviečia gaivina tautiečių upą ir samonę, organizuoja, rodo kelią, kaip grumtis su šių dienų vargais. Kadangi mūsų tauta — dauguma darbo žmonės, „Lietuvių Balsui“ ypač rūpi darbo žmonių reikalai, jų gyvenimo sąlygų pagerinimas.

„LIETUVIŲ BALSAS“, turėdamas savo korespondentų: Amerikoje, Anglijoje, Danijoje, Švedijoje, Italijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir k., duoda daugiausia žinių apie užimtąją Tėvynę ir iš viso pasaulio.

„LIETUVIŲ BALSAS“, pigiai spausdindamas skelbimus-ieskojimus padeda tautiečiams susirasti gimines ir pažįstamus.

„LIETUVIŲ BALSAS“ eina: į Ameriką, Argentina, Angliją, Kanadą, Šveicariją, Daniją, Prancūziją, Italiją, Švediją, ir k.

„LIETUVIŲ BALSAS“ eina du kartus per savaitę.

„LIETUVIŲ BALSAS“ kaina Rusuose: metams 8 r., pusei metų 4 r. 20 k., 3 m. 2 r. 20 k., 1 m. 70 k. — Užsieniuose: metams 11 r., pusei metų 5 r. 75 k., 3 m. 2 r. 90 k., 1 m. 1 r.

Skelbimų kaina: prieš tekstą petito eilutė (4 skiltys) 90 k., po teksto 40 k. Giminių ir darbo ieškantiems eilutė 15 k.

Adresas: Petrapilis, Saperų g-lė № 9, b. 9, Tel. 286-46. „Lietuvių Balsui“.

„LIETUVIŲ BALSAS“ Administracijoje galima gauti „LIETUVIŲ BALSAS“ leidiniais:

1) *Putino*; „*Kunigaikštis Žvainys* — poema ir *Raudoni Žiedai* — eilės... 2) „*Motinos Beieškant*“ *Ed. de Amicis* gražus apsakymas, prof. A. Valdemaro versta iš italų kalbos. 3) 1917 metų sieninis *Kalendorius*.

leškau Petrapilyje ir jo priemiesčiuose dviejų kambarių, kur galima būtų ir virtuve naudotis, arba atskiro buto.

Pranešti A. DUNDZILAI

ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. 9, кв. 9.

Noriu gauti prieglaudoje ar kitokioje įstaigoje už šeiminius. Turiu rekomendacijų, sutinku ir išvažiuoti.

Su paklausymais kreiptis į A. DUNDZILAI.

ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. 9, кв. 9.

Petrapilis, sausio 22 d.

Mūsų korespondentas J. Aukštuolis iš Stokholmo suteikė geroką pluoštą labai svarbių žinių. Tos žinios pačių vilniečių paduotos, ir jas pasiskaitę galime numanyti, kaip yra susitvarkęs ir nusistatęs mūsų visuomeninis gyvenimas Lietuvoje. Matome ten, kaip kaleidoskope, visą eilę neskaitlingai pasilikusių mūsų veikėjų, matome ir jų darbo vaisius — gana skaitlingas kultūros ir apšvietos įstaigas. Prie sunkiausių karo apyvostų nepaliauna mūsų tautiečiai dirbti ir kelti savo Tėvynės. Jie parodė tiek gyvybės ir tiek pribrendimo, kad vokiečiai turėjo skaitytis su teisingais lietuvių reikalavimais ir tulose vietose nusileisti. Ten vokiečiuose nėra pamato svarstymui, ar Lietuva ta pati Lenkija ar atskiras su savo skirtingais reikalavimais kraštas. Ten nuo pradžios vokiečių įsiveržimo atidalyta Lietuva nuo Lenkijos ir mutinė ant rubežiaus pastatyta, įvesta visai skirtinga tvarka. Rodytusi, kad jau lenkų pretensijoms nebeliko pamato. Bet, kaip matyti iš jų laikraščių, jie dar vis nemeta savo panoplonistiškų užmanymų. Jie dar vis norėtų matyti Lietuvą dalimi Lenkijos, o su lietuvių tautos reikalavimais, su jos norais, vis dar neketina skaitytis. Pačioje Lietuvoje, ypač Vilniuje ir jo apylinkėse varo savo polonizacijos darbą. Ypač lenkai sukruto, susirūpino Lietuva, kuomet vokiečių buvo paskelbta Lenkijos neprigulmė ir paruoštas toks pat aktas Lietuvai. Daugiausiai susirūpino Vilniaus endekai. Dar prieš manifesto išleidimą apie Lenkijos neprigulmę Vilniuje įvyko konfidencialis lenkų organizacinio komiteto posėdis, kuriame pri-

imta rezoliucija, „kad dėl Lietuvos ir Baltgudijos lenkų priimtinas šio krašto likimo išrišimas tikslas tas, kuris užtikrina ankštą šio krašto sąryšį su Lenkija.“ Ši rezoliucija buvo pasiūsta Varšuvon, daktarui Brudzińskiui, su prašymu įteikti per Berlio-Vienos delegaciją, centraliavalstybių vyriausybėms.

Trims dienoms praslinkus nuo paskelbimo akto apie Lenkiją, Vilniuje buvo uždaras iš 152 žmonių susirinkimas, kuriame buvo nutarta reikalauti susivienijimo Lietuvos su Lenkija. Greitu laiku įvyko „moterų lygos“ ir „patriotių“ susirinkimai, kuriuose panašūs nutarimai padaryti. Atsižvelgiant į šiuos nutarimus politikos partijos, kurios jau buvo nustosios pretenduoti prie Lietuvos, kaip Dinomskis Londone tvirtino jų vardu mūsų atstovui M. Yčui, visgi dabar nutarė užleisti vieną vietą Valstybės Taryboje Lietuvos atstovui.

Viskas būtų gerai. Vieta endekams užtikrinta Taryboje, Lietuva simboliškai prie Lenkijos prijungta. Tikslas, kaip lenkai nusiskundžia, vokiečių valdžia aiškiai yra užsibrėžusi atskirai nuo Lenkijos Lietuvai duoti nepriklausomybę.

„Kurjer Lwowski“ (gruodžio 28 d.) tą vokiečių tendenciją irgi aiškiai pabrėžia. „Šio karo metu politikos žvilgsniu Lietuva pergyveno bent kelias stadijas. Pavyzdžiui, po neilgo laiko „simpatingo“ grovo Pfeilio“) valdymo, užstojo naujo Vilniaus burgomistro p. Polio gadynė. Jis aiškiai lietuvių šalininkas. Pradžioje jis visuomet pirmojon vieton statė lietuvių. Bet kuomet vyriausybė pamatė, kad lietuvių Vilniuje visų nedaug, o Žemaitija ir kita Lietuva dalis neapreiškia savo simpatijų — vokiečių santykiai su lietuvių pasiblogėjo. Paskutiniu laiku, — su džiaugsmu priduria laikraštis, — daug lietuvių inteligentų buvo apkaltinti, kaip rusų šalininkai (rusofilai) ir išsiųsti į tolimas imtinių liogerių vietas. Vilnius, galima sakyti, sulig savo simpatijų, legionistai, ir nemažai jaunuomenės užsirašys į lenkų armiją. Lietuva pasiliko ta pati, kaip buvo visados — lenkų dvasios, kultūros ir kalbos!“

M. M.

Del mūsų organizacijos.

Kiekvienam aišku, kad visa, kas tik pasaulyj kruta juda — tai vis šio-

*) Grovas Pfeilis pirmą atsisaukimą išleido i Vilniaus gyventojus, kur Vilnių pakrikštijo „Lenkijos žiedu“. Bet tas atsisaukimas vos kelias valandas „puošė“ Vilniaus sienas: susigėdiję vokiečiai tokia istoriko erudicija — nuplėšė juos.

kios ar kitokios organizacijos jėga. Gerai organizuota tauta lengvai gali nuo viso ko apsiginti.

Kad tautai tapti organizuota, reikia, kad visi žmonės būtų apsišvietę ir kad bendruose tautos reikaluose visi dirbtų sutartinai.

Mes, lietuviai, jeigu taip gyvensime, kaip dabar, negrįžtai gal susiorganizuosime ir delto negrįžtai išmoksime prieš bendrą priešininką grumtis.

Inteligentų turime mes nedaug, ir tie patys ne visi rūpinasi visuomenės reikalais; delto mūsų kultūros kilimas labai negreitas. Kaip matome, patys gyvenimas ant vietos nestovi, jis žingsniuoją neatsižūrėdamas į kieno nors reikalus. Laukiame karo pabaigos; tikimės, kad po karui gausime patys savo reikalus tvarkyti. Be abejo, tuomet tarp mūsų politikos srovės kilsią daug daugiau susipratimų ir vaidų, negu dabar, nes kiekviena srovė stengsis valdymo vadeles pastverti į savo rankas. Ta ar kita srovė savo įiegomis be darbo žmonių pritarimo negalės turėti didelio pasisekimo, nes liaudis nebus visados tokia, kaip tas molis, iškurio galima viskas lipdyti.

Ligšiol kai kurie mūsų politikai taip ir darydavo, kad darbo žmonių pagalbos šaukdavosi tuomet, kuomet jie užsimanydavo nugalėti kitą kokią nors politikinę žmonių organizaciją.

Nejaugi liaudis visada aklaiklausys by kokių agitatorių ir be galvojimo patikėsianti kiekvienam, kad ir mažam, pažadėjimui? Pasiklausykime mes dabar darbo žmonių kalbą, o išgirsime, kad dauguma žmonių težino tiek: kad pirmieji — tai tikejimo griovikas, klierikais tai žmonių spaudikas. Tai vis mūsų politikų vaidų vaisiai.

Taip toliau būti neturi. Aišku, kad reikalinga liaudžiai atviriau ir aiškiau pasakoti, kokie yra kiekvienos srovės siekliai.

Reiktų bešališkai žmonėms išaiškinti, kas tai yra konstitucija, autonomija, savyvalda ir, apskritai, žmonių sugyvenimo formos, kad žmogus paskui galėtų patsai suprasti, kokia valdymų tvarka yra geriausia. Objektiviai apibūdinti visuomenės srovės, mūsų liaudis susiprastų ir pati geriau nusimanytų, prie kurios srovės jai patogiausia būtų prisidėti. Tuomet greičiau galima būtų pradėti by koks sutartinis ir naudingas visuomenės darbas.

Kalvarijiskis.

Iš Lietuvos.

(Žiūr. „L. B.“ № 6.)

Švietimo reikalai.

Ne savo noru išsinešdinus iš mūsų krašto rusams, lietuvių visuomenė, nors kurkas mažesnėmis pajėgomis, negu pirma, bet užtat dviguba energija ėmėsi svarbaus švietimo darbo. Sausio 1 d. 1916 m. Vyriausiojo Rytų Vado gen. Hindenburgo buvo išleista „Pamatinės taisyklės mokykloms atgaivinti“. Tų taisyklių § 16 sako: „Mokomoji kalba turi būti gimtoji“, gi gimtoji kalba apibūdinta šiaip: „Gimtąja kalba skaitoma toji, kuria paprastai kalba namie tarp savęs tėvai su kūdikiais.“ Rusų kalba mokyti uždrausta. Vokiečių gi kalbos įsakyma mokyti tiek, kad iš mokyklos paleidžiamas kūdikis užtenkamai mokėtų jos žodžių ir raštų. Paties Vilniaus mokyklų reikalams tvarkyti vasario mėnesį 1916 metu vokiečių vyriausybės buvo įsteigta mokyklų taryba, vadinamoji „Stadtschulverstand“, kurion pasiūkta iš miesto gyventojų 3 lietuviai, 3 lenkai, 3 žydai, 2 vokiečiai ir 1 rusas. Iš lietuvių pašaukti buvo ton tarybon: kun. Bakšys, agr. A. Stulginskas ir d-ras J. Šaulys. Tarybos pirmininku paskirta Vilniaus mokyklų užveizdėtojas Te Gude. Apskritai, gana dažnai šaukiami esti tos tarybos posėdžiai. Kaune nuo 1916 m. pavasario įsteigta mokytojų kursai lietuviams mokytojams, gi spalio 19 d. tų pat metų Svisločės mieste, Gardino gub., buvo įsteigti 3-ju mėnesių kursai mokytojams rusams. Užvis daugiau pasidarbavo švietimo reikalais lietuviai vilniečiai. Vilniaus švietimo d-ja „Rytas“, Lietuvių Draugijos kamiteto su-

šelpia, įsteigė Vilniuje lietuvių gimnaziją, kurios direktorium paskyrė M. Biržišką. Mokinių buvo apie 150. 1916 metų rudenį gimnazijoje mokino: tikybos — kun. M. Keinys, lietuvių kalbos — P. Gaidelionis ir Kl. Šernienė, vokiečių — A. Šlagentveitaitė, prancūzų — K. Kepalās, rusų — A. Gyls, matematikos — J. Bagdonas ir Kl. Šernienė, lietuvių istorijos ir Lietuvos geografijos — direktorius M. Biržiška, bendrosios istorijos — J. Šernas, bendrosios geografijos — B. Biržiskienė, gamtos — A. Stulginskas, piešimo — A. Žmuidzinavičius, dainavimo — I. Naujalis ir gimnastikos — J. Bagdonas. Iš viso — 14 mokytojų.

Be tos gimnazijos „Rytas“ išlaiko dar Vilniuje pedagogijos kursų lietuviams mokytojams ruošti, vakarinius kursus suaugusiems ir kursus analfabetams (visai nemokantiems rašto). Pedagogijos kursų direktorius — A. Stulginskas. Kursuose 1916 m. buvo 25 mokiniai. Kursai ten pat, kur ir „RYTO“ gimnazija. Rusams išėjus visos Vilniaus tautos buvo ant greitosios įsikurusios sau įvairių kursų, pramintų „liaudies universitetais“. Lenkai, pavyzdžiui, buvo įsikūrę „Adomo Mickievičiaus vardo univesiteta“, žydai taip pat savo. Tai ir lietuvių būrelis, nenorėdamas nuo kitų atsilikti, buvo irgi paskelbęs bestiegiąs lietuviškąjį universitetą. Žinoma, taip paskubomis ir tokiomis aplinkybėmis įsteigti tie universitetai ne ko tegalėjo išmokinti. Neilgai jie ir tegyvavo, nes Vyriausiojo Rytų vado įsakymu vasario 19 d. 1916 m. buvo uždaryti. Kaune „Saulės“ draugija taip pat įsteigė lietuvių gimnaziją. Kauno lietuvių gimnazijos direktorium yra P. Dovydaitis, buvęs „Vilties“ redaktorius. Be lietuvių, savo gimnaziją Kaune turi dar įsteigę žydai. Lenkai neturi.

Lapkričio 20 d. 1915 m. buvo atidaryta lietuvių gimnazija taip pat ir Šiauliuose. Nuo 1916 m. joje atsidarė 6-oji kles. Gimnazijos direktorius — kun. Galdikas, „Blaivybės“ pirmininkas.

Lietuvių gimnazija yra dar Panevėžyje. Ukmergėje gi — lietuvių miesto mokykla.

Taigi 1916 m. turėjome Lietuvoje 4 savo gimnazijas ir vieną miesto mokyklą.

Pradedamųjų mokyklų pristeigta 1915-1916 met. daugybė visoje Lietuvoje, tokiame Lydos apskrityje buvo jų 1916 m. apie 30; didžiumą pradedamųjų mokyklų įsteigė sudaryta prie „Ryto“ draugijos „Švietimo sekcija“, kitas gi — vokiečių vyriausybė. Kaišedorių apskrityje vokiečių vyriausybės įsteigta 1916 m. 20 mokyklų, iš jų Žiežmarių mokykloje mokino 3 mokytojai, Kaišedorių — 2. Žasliuose — 2, kitose po vieną; visi tie mokytojai lietuviai. Kauno gub. Utenos apskrityje taip pat buvo ligi 20 mokyklų. Algas lietuvių mokytojams daugelyje vietų nuo 1916 m. vasaros pradėjo mokėti vokiečių vyriausybė.

Lietuvių raštai.

Užsiminus apie mūsų praeitų metų literatūrą reikia pasakyti, kad, deja, išsipildė senas lotynų priežodis: „inter arma silent musae“ (ginklams žvangant muzos tyli). Tarp išėjusių knygų vyriausiąją vietą užima įvairūs vadovėliai mokykloms ir šiaip mokslo knygoms. Iš L. M. Dr-jos leidinių užvis pažymėtini: P. Klimo sutaisyta „Skaitymų knyga lietuvių kalbos pamokoms“ (288 pusl.), to paties P. Klimo patiekta „Lietuvių kalbos sintaksė“, M. Biržiškos „Lietuvių dainos“ ir A. Jakšto „Pradedamasis geometrijos vadovėlis“ Sv. Kazimiero D-ja išleido Kaune J. Gabrio „Lietuvių literatūros apžvalgos“ dvi pirmi knygi. Abiejose knygose suvesta lietuvių raštijos istorija ir jos apibūdinimas ligi vysk. Baranausko ir Kudirkos laikų. „Sv. Kazimiero“ draugijos išleista buvo 1916 m. vasarą knyga „Žemaičių vyskupijos jubiliejui paminėti“. Toji knyga papuošta (A. Žmuidzinavičiui prižiūrint) visų Žemaičių vyskupų ir daugelio bažnyčių paveikslais. Pagaliaus paminėti dar reikia, kad ir ne lietuvių kalba

parašyta, bet gana svarbų ir mums domų privat-docento N. Sokolovo veikalą „Lietuvių orfografija ir jos reformatoriai“. Išleista Vilniuje buvusios „Vilties“ lešomis.

Iš gryniosios literatūros veikalų pamintina tik vilniškės Strazdų spaustu- vės 1916 m. išleista Lazdynų Pelėdos raštų pirmoji knyga. Lietuvių laikra- šių 1916 m. ejo Kaune „Dabartis“, einanti du kartus per savaitę. Jos re- daktorius yra daktaras Stepulaitis. Po ilgesnės pertraukos pradėjo dar eiti iš Kauno mėnesinis laikraštis „Ateitis“, kun. praloto A. Dambrausko leidžia- mas ir redaguojamas.

Taip ankštai surištas su raštija te- atrais nekuri laiką buvęs be žado, pe- reitais metais vis delto ėmė rodyti savo gyvybę. Taip, Vilniuje birželio 26 d. 1916 m. įvyko didesnis vaidinimas cir- ko rūmė L. D-jos Komiteto naudai. Vaidinta buvo naujas veikalas „Sil- gelė“. Be to buvo dar Vilniuje maže- snių vakarų-vaidinimų.

Mūsų mirusieji.

Belaukiant Lietuvai, naujo gyvenimo saulutės užtekėjimo pereitais metais mirė keli įžymūs mūsų tautos darbinin- kai. Vilniuje rugpjūčio 28 d. 1916 m. pasimirė Gabrielis Landsbergis (Žem- kalnis), plačiai žinomas Lietuvoje. Taip pat Vilniuje mirė birželio 16 d. Jonas Ambrazaitis, žinomas šiauliškiams vei- kėjas.

„Dabartis“ praneša, kad vasario mėn. Telšiuose įtaisys dvejų mėnesių kursų, kad davus vietos mokytojams progos susipažinti su mokymo meto- domis. Už mokslą nereiks nieko mo- kėti, tikslai už valgi bei gyvenimą po 50 markių mėnesiui.

Jonas Aukštuolis.

Stokholmas, 11—I—17.

Žinomas Kauno advokatas Vladas Stašinskis atsiuntė per J. Aukštuolį ži- nią, kad jis dabar gyvena Vilniuje ir jie visi sveiki. Prašo daugiau žinių apie savo pažįstamus suteikti.

Lenkai Lietuvoje nesnaudžia. Gauta žinių iš Vilniaus, kad lenkai smarkiai darbuojasi. Vilniaus gubernijoje pristei- gta apie 200 liaudies mokyklių. Vilni- je turi 4 gimnazijas, 4 miesto moky- klas, 2 vaizbos ir prekybos ir 48 liau- dies mokyklos. Gardino gubernijoje taip gi darbuojasi baltgudžių tarpe ir stei- gia mokyklas. Steigdami neatsižvelgia kaip ten mokslo žvilgsniu būtų, žiūri- ma, kad tik skaitlius didesnis būtų.

Korespondencijos.

GOMELIS, Mogil. gub.

Gomelio lietuviai gražiai praleido Kalėdų šventes. Surengta buvo du va- karėliu. Bet dar gražiau sutiko Naujus Metus. Malonus išpuoštas ir brangus atsiminimai ilgai pasiliks gomeliečių lietuvių širdyse, dalyvavusių tame iš- kilmingame Naujų Metų sutikimo va- karėlyje. Žmogus jautė esąs ne ko- kiam nors susirinkime, bet savo šei- mynos arba artimiausių žmonių tarpe.

Gruodžio 31 d., Komiteto bute (Kie- vo gatv.) vakare susirinkę dainininkai bei šiaip draugai tautiečiai dainuodami bei žaisdami laukė prasidedant Naujų Metų. Pasibaigus 12 valandai p-lė Ona Jakautytė jausmingai pasakė Naujiems Metams eiles. Po eilių gerb. vedėjas p. K. Levandauskis kreipėsi į savo tau- tiečius su kilnia prakalba, kurioje nu- piešė mūsų tėvynės Lietuvos vargus, žadino prie jos tėvynės meilės, vieny- bės ir palinkėjęs viso geriausio atei- tyje, pradėjo visus asmeniškai sveikinti (vyrus bučiuodamas, o moterims pa- spausdamas ranką). Vedėjo pavyzdį pa- sekė ir visi kiti dalyvavusieji.

Po pasisveikinimų visi vaišinosi ar- bata bei pyragaičiais.

Visiems pasidarbavusiems delto va- karėlio, ypač ponioms Lukoševičienei,

Danilevičienei, Jakubauskienei ir kun. J. Giniotui, pridera tarti didelę padėką.

Pet. Klimka.

DVINSKAS.

Nors priešininkai ir nepertoliausia, nors armotų griausmai girdis kasdien ir priešininkų geležiniai paukščiai ne- siliauja lankęsi, tačiau Dvinsko gyve- nimas nėra suvisai apmiręs. Vietos gyventojų dauguma, nusigandę prieš- ninko 1915 m. m., apleido Dvinską, bet dabar daugelis vėl sugrįžo atgal. Pa- bėgėlių čia yra nemaža, užtat yra ir keletas komitetų, tarp kurių yra ir Lie- tuvių D-jos Komiteto d. k. n. š. Sky- rius, kuris gyvuoja neblogiausiai. Mi- nėtojo komiteto skyrius Trijų Karalių dienoj savo namuose surengė vakarėlį. Programa buvo maždaug tokia: gyvi paveikslai, deklamacijos, „Gėlių beie- škant“ — vaizdelis 2-juose paveiksluo- se, „Einant vandenėlio“ — paveikslė- lis, „Beauštanti aušrelė“ — Liudo Gi- ros pjesa, dainos ir tautiški žaislai. Svečių buvo prisirinkę gana daug, ne- maža buvo ir sveitintųjų. Vakarėlis, nežiūrint į kai-kuriuos trukumus, nusi- sekė. Eilės deklamavo patys vaikai. Vaizdelis „Gėlių beieškant“ — publi- kai patiko užvis labiausia, kiek blogiau buvo suvaidinta „Beauštanti aušrelė.“

Paskiaus p. M-nio vedamas choras, daugiausia susidedas iš vaikų, padai- navo keletą dainelių.

Vienas iš svečių.

LUGA.

Gruodžio 28 d. rusų mokyklos sa- lėje buvo vaikų vakaras. Programa buvo plati ir įvairi. Pirmiausiai vaikai vaidino „Betlėjų“. Turinys paimta iš šventojo Rašto.

I scena: angelas apreiškia Marijai, jog ji pagimdys sūnų. II scena: pieme- nėliai miega, pasirodo jiems angelas, paskelbdamas kūdikelio užgimimą. III scena: karalius Erodas sužino iš trijų karalių apie kūdikelio užgimimą ir nori nužudyti jį. IV scena: karalius Erodas miršta, piktosios dvasios nutraukia jį pragaran.

Vaidinimas pavyko. Po vaidinimo vienas vaikas pasakė eiles „Kalėdos“. Eilės į klausytojus padarė gražų išpu- dį. Tuomi pasibaigė pirmoji vakaro dalis. Už šios vakaro dalies gerą atli- kimą, reikia pasakyti didelį aciu p-lei Ivaškevičitei, prieglaudos vedėjai.

Antroji vakaro dalis susidėjo iš p. J. Geniušo „Našlaitėlė“ ir „Gaidį pa- gavo“ veikalėlių vaidinimo. Aciu turi- me pasakyti p. J. Geniušui už šitų vei- kalėlių pagaminimą. Viskas imta iš vai- kų gyvenimo, ir svarbu tai, jog šitie veikalai nėra versti, bet originaliniai. Pasilieka prašyti p. J. Geniušo išspau- sdinti šitodu veikalėliu, kad galėtų naudotis jais prieglaudų ir mokyklų vaikai. Abu veikalėliu buvo atvaidinta puikiai.

Po vaidinimų scenoje buvo parodyta publikai gražus reginys. Scenoje stovėjo apie 35 mergaitės tautiniais rū- bais apsirendžiusios, tarp jų mokytojas p. J. Zdunaitis, kuriam dirguojant, vaikučiai trims balsais padainavo ke- letą dainelių.

Pagaliau vaikai pašoko suktinį ir gražiai, ramiai pažaidė. Nemaža juoko padarė trys prieglaudos mergaitės (4, 5 ir 6 metų), kurios salėje žaidė „mi- kitą“, gana sunkų žaislą.

Už antros vakaro dalies išpildymą reiktų pasakyti aciu mokytojui p. J. Zdunaičiui.

Rusai, lenkai ir latviai, kurių ne- maža buvo vakarėlyje, gerėjosi visa tvarka, vaikų mandagumu ir gražių jų užsilaikymu. Ir daugelis klausinėjo, ka- da vėl bus lietuvių vakaras. Apskritai kalbant, publika buvo labai patenkinta vakaru. Geistina, kad mūsų Lugos ko- mitetas dažniau rengtų šitokių vakarė- lių, kurie ir sveitintaučiuose kelia lie- tuvių vardą.

Medelis.

RIBINSKAS.

Sunki lietuvių tremtinio dalis. Sve- timas gyvenimo būdas, svetimi įpročiai per tiek laiko pamažu skverbiasi į lie- tuvių sielą ir ima keisti gimtuosius įpročius, šaldinti tautinę dvasią. Tokiu

būdu lietuvis vis labiau tolsta nuo tė- vynės. Begalo tat svarbų gaivinti tau- tinę dvasią tikrai lietuviškais pasilin- ksiminiais. Metinės šventės kaip tik geriausia tam proga. Gerai surengta pramoga ne tik yra skaisti pasismagi- nimo valanda, bet drauge tai veiksny- sie bendrojo auklėjimo, lygiai ir tau- tinio dvasios pakėlimo, susipratimo. Tokia pramoga buvo surengta Ribin- ske Trijų Karalių dienoje, dėka Lietu- vių Komiteto pasidarbavimui.

Pirmininko p. Žvėrelės iniciatyva Komiteto nariai ir šiaip kai-kurie lie- tuviams palankūs sudėjo vaikų eglelės ir jaunimo pasilinksminimo iškašči- mas.

Mokytojų p. Rudžio ir p-lės Adama- vičaitės surengtas vakarėlis puikiai pasisekė. Patys vaikai gražiai vaidino Baltųjų Puto „Gėlių beieškant“, („Žvaigždėlė“ № 24—25). Prie eglelės vaikų choras pagiedojo „Sveikas Jėzau mažiausias“, padalinta vaikams dovanų: maldaknygių, knygučių ir t. t. Pats vaidinimas, vaikų deklamacijos, vienu žodžiu vakarėlis visam gyvenimui pa- liko neišdildomą išpuodį ne vien jaunū- tėsė vaikų širdelėse, bet ir susirinku- siųjų tėvų, vyresnių brolių ir sesučių. Užtat visados su dėkingumu minės ren- gėjus.

Pasibaigus vakarėliui mokykloje, visi vaikai ir svečiai nuėjo į prieglaudą. Čia jų laukė dar viena pramoga — eglelė, surengta mažesniesiems vaikū- čiams. Pasikėlus uždangai pasirodė scenoje puikus Trijų Karalių gyvasis paveikslas įvairiomis bengalų ugnimis apšviestas. Jis gyvai ne vien tik vaikų akis patraukė savo gražumu, bet ir visų susirinkusių. Taip pat begalo malonų išpuodį padarė mažųjų vaikū- čių deklamavimas. Bet kas įstabiausia, tai kad jau išėjo dvi poros trijų metų vaikūčių šokti „Noriu miego“, tai žiu- rėtojų pasigėrėjimui nebuvo galo.

Padalinus vaikūčiams dovanų, pra- dėjo žaisti jaunimas. Vakarėlis ir žai- slai smagu išpuodį paliko dalyvavusių svečių svetimtaučių atminime. Karštai tat dėkojo prie arbatos p. Žvėrelei, rengėjoms ir ir vaikūčiams. Ypač gė- rėjos prelatas Jurikas, rusų kunigas, paimtas iš Galicijos. Jo žodžiuos skam- bėjo pasitenkinimas ir nusiramimas svetimoje šaly, nes lietuvių tautiniai žaislai, jų susipratimas jam priminė tėvynę. Karštai tat žodžiais išreiškė užuojautą Lietuvii tautai. P. Žvėrelė dėkodamas Ribinsko lietuvių vardu prel. Jurikui ir visiems svečiams už palankumą ir pagalbą surengime egle- lės; priminė drauge apie visą Lietuvos, ypač besimokinanti jaunimą, ir ragino aukoti moksleivių laikraščiai „Ateities Spinduliams“. Svečiai noriai sudėjo 93 rub. Petrapilio Dv. Akademijos studen- to kun. J. Čerkšnio rankosna „Ateities Spindulių“ reikalams.

Žvairys.

Kastramos Komiteto metų darbų apžvalga.

Va jau ir metai, kaip pradėjo dar- buotis Kastramos Lietuvių Komitetas. Norėčiau šiame straipsnyje padary- ti visų metų jo darbų apžvalgą.

Kastramos Komitetas įsikūrė 1915 metų lapkričio 17 d.; į valdybą nariais įėjo septyni žmonės, iš kurių pora te- buvo inteligentų (mat kitokių tada ir su žvake nebūtum radęs), bet darbui tat masa tekenkė. Kastramos skyrius del karo nukentėjusiems šelpti tuo me- tu galėjo visus nustebinti savo energija, darbu ir vėnybe. Kiek kartų jo nariai buvo nevalge, nuilse, bet nieks nė ne- manė apie tai, visi viena tik sakė: „žmonės vargsta reikia jiems padėti“. Ir dirbo. Kiek tai linksmybės būdavo, kai atsirasdavo šiokių tokių drapanų žmonėms padalyti; kiekvienas naujai rastas butas, naujai pasiuta avalynė (batas) džiugino komiteto narius.

Valdybos posėdžiai būdavo kas dvi ar trys dienos; kartą per mėnesį būda- vo šaukiami visuotiniai susirinkimai, kur būdavo duodamos Komiteto darbų apyskaitos už praėjusį laiką, kur žmo- nės galėdavo pasiskusti, pasisakyti sa-

vo reikalus ir pareikalauti, kas negera, pataisyti. Komiteto narius rinko patys žmonės, tiesa, iš to kartais išeidavo tik parodija, nes inteligentų tebuvo maža ir tų veik nieks nežinojo. Kai kuriems žmonėms buvo pasirodė, kad Komite- tas neteisingai drabužius dalinas: girdi, reformatams duoda daugiau, o katali- kus skaudžia. Bet visi greit pamatė ir įsitikino, kaip tokios kalbos yra netei- singos, ir tas mažas nepasitenkinimas greitai išnyko. Apskritai, nežiūrint tų menkų nesusipratimų, Komiteto darbai buvo visų gerai apvertinti, ir esu gir- dėjęs iš šalies, kaip žmonės giria Ka- stramos Komitetą, jo teisingą elgimosi su visais žmonėmis, demokrtinga tvar- ka. Tad kiek buvus lietuvių skaičius Kastramoje ėmė didėti.

Nenorėdama būti vienašališkas nu- rodysiu ir kai kurias svarbiausias Komi- teto klaidas. Viena iš jų skaudžia at- siliepė tolimesniam Komiteto gyveni- me; Komitetas visai mažai, arba, geriau sakant, visai nežiūrėjo kanceliarijos da- lykų sutvarkymo. Kanceliarija pateko visai į vieno žmogaus rankas; tokiu būdu visi kiti nariai, nesuprasdami for- malybių ir kitų kanceliarijos reikalavi- mų, pasidarė šiaip ar taip priklausomu nuo vieno sekretoriaus. Tai buvo ir yra viena iš svarbiųjų klaidų Komiteto. Kodėl tai vadinu klaida ir dar svarbia, bus matyti iš tolimesnio Komiteto gy- venimo. Dar galima prikišti Komitetui tai, jog agentu tremtinų padėjimui ty- rinėti pradžioje buvo paskyręs žmogų visai neinteligentingą, bet kuriam pa- skiau buvo atsakyta vieta, kai tik bu- vo pastebėta jo netikumas tokiame dar- bui. Dabar tokiu agentu yra Chmeliau- skis, kurs sąžiningai atlieka savo pa- reigas.

Nežiūrint to viso, Komiteto nariai darbavosi atsidėję ir kaip jų darbo vai- sius galime nurodyti šias įstaigas: mo- kyklą, įsteigtą Kutrevičiaus dar prieš Komiteto atsiradimą; jos vedėjas Karo- saitė, visai aisdavusi idėjai ir savo dar- bui; prieglauda, įsteigta po Kalėdų ku- rios vedėja buvo kuri laiką Gasiulytė, paskui gi Budrytė; siuvyklą ir valgy- klą; pirmosios tikslas išmokyti lietuvi- tės siuvimo ir rankų darbo, antroji (valgykla) įsteigta Zubauskio iniciaty- va, visai mažai lietuvių, kurie ten val- gytų, tad ta valgykla tarnauja daugiau- sia kitų tautų pabėgėliams; apavo ir dailidžių dirbtuvi, pirmoji tebėra gyva lig šiol, o antroji žuvo, nes neatsirado lietuvių norinčių mokytis; bendrąbutį, kuriame gyvena nemaža lietuvių, vaka- rinis kursas, kurie gaila, neilgai gy- vavo, nes kiti, ar tai nesuprasdami jų didelių naudos, mažai tesidarbavo ir siengėsi kuo greičiausiai juos likviduo- ti. Visa tai buvo padaryta prie senojo pirmininko Judrašio, kuris, nors nedaug laiko teturėjo, bet vis tik, kiek galėjo, tiek darbavo.

Kaip jau minėjau, seniau komiteto nariai gyveno labai draugingai, nebu- vo jokių nesusipratimų arba nesutikimų, bet ilgainiui kitaip virto. Pradžioje sau- sio atvažiuavus į Kastramą dabartinei prieglaudos vedėjai, pasidarė dvi par- tiji, santyčiai pasidarė blogesni, valdy- bos posėdžiai retesni, o visuotiniai su- sirinkimai mažne visai išnyko. Ypač visa pablogėjo, kai iš Kastramos išva- žiavo vienas lietuvis, už savo energiją ir nuolatinį raginimą darbuotis „kursty- toju“ pramintas. Pamažėle buvo paša- linta nuo vietos prieglaudos vedėjos padėjėja, komiteto nariai ėmė šalintis nuo darbo, pasidarė apatingi. Visa pa- ėmė į savo rankas sekretorius ir prie- glaudos vedėja.

Paskutinis visuotinis narių susirin- kimas buvo 1916 m. rugsejo 4 d., iš- važiuavus Indrašiiui, kitam pirmininkui išrinkti. Pirmininku buvo išrinktas Zu- bauskis, buvusis sekretorius. Už vieną darbą galima pasakyti aciu Zubauskiui: jis išsteigė nuo vyriausybės malkų ga- na daug pabėgėliams. Buvo ketinta par- davinėti sieksnys kaip galima pigiau, bet malkų, matyti užteks tik Komiteto įstaigoms, ir tai gal reikės dar pirkti. Mat pirmininkas mažai beatkreipė ati- dės į jas ir jų gal beliko mažesnė pusė.

Be prieglaudos, kurios vedėja yra Budrytė, tebeveikia Kastramoje siuvy- kla ir valgykla, abidvi įsteigti vienu laiku komiteto nariu Matulaitienės, ku-

ri daugiausia buvo atsidavusi darbui. Dideliu sunkumu įstrado siuvėja ruse, mokančia lietuviškai, mokyti lietuvaiteis siuti, nes tarp lietuvių neatsirado nė vienos, galinčios tą vietą užimti. Be to, Matulaitienė pirkė visokios materijos prieglaudai ir šiaip tremtiniams, prižiūrėjo, kad būtų gerai pasiuta. Pasiutus gi drabužius dalino Zubauskaitė. Siuvykla nors ir turėjo nedidelį deficitą, bet atnešė taip pat ir naudos. Dabar jos vedėja yra buvusi siuvyklos mokytoja Segidienė; deficitą yra taip pat, bet reikalai, rodos, eina ne blogai, nes yra užsakymų ir iš miesto. Valgyklos reikalai blogesni. Deficito buvo dar prie Matulaitienės, o dabar, prie naujos vedėjos, jis dar padidėjo.

Gaila, kad Kastramos lietuviai pasidarė taip mažai energingi. Apskritai kastramiečiai perdaug lenkiasi pirmininkui Zubauskiui, perdaug yra nedrąsūs ir be savo iniciatyvos. Tik vienai Matulaitienei daugiau būdavo drąsos. Gaila, kad toks darbštus ir energingas Komiteto narys, kaip Matulaitienė, išvažiuoja iš Kastramos.

Taip atrodo Lietuvių Draugijos Kastramos Skyriaus metų darbai. Pradžioje jie ėjo labai gerai ir pavyzdinai, ilgainiui ėmė blogėti.

Kastramietis.

Motina.

Dažnai tarp vartų atkeltų
Aš ją bestovinčią mačiau
Ir iš akių blaivių, juodų
Kas kartą liudėsį skaičiau.
I vakarų žiūrėjo šali,
Ir ten spėjojo savo dalį.

Iš tos šalies girdėti vis
Rūsti perkūnijos balsai,
Iš ten sugrįžę štai varnai
Snapais ir kojoms rausvomis
Vis neša liudną liudną žinią
Ir naujas sukelia kančias.

O ji nuo brėkstančios dienos
Ligi apmirusios nakties
Vis laukia gando ir širdies

Negal nušalinti karštos:
Vis apie sunų mylimiausią
Jautri širdis jos nuolat klausia.

Skrustai išbalė ir dažnai
Krutinę drasko liudėsį:
Ir žiūri ji tolin liudnai —
Smarkus girdėti dundėsį...
Žiūrėk, motut, ten aš šiltuose
Sunėlis maudoši kraujuose.

J—nas.

Mūsų knygos.

Susiviejimo Lietuvių Amerikoje istorija nuo 1886 iki 1915 metų. Išleista S. L. A. lėšomis, "Tėvynės" spaustuvių 1916 m. psl. 547. Knyga didelio formato, geros poperos su dailiomis iliustracijomis susiviejimo prezidentų sekretorių, šiaip žymių Amerikos lietuvių visuomenės veikėjų, seimų ir atskirų grupių. Iš pažvelgimo gauni malonų išpuodį ir nekantriai ėmusi skaityti S. L. A. istorijos, kuri visais žvilksniais yra įdomi. Tai istorija ne vienos šios organizacijos, pašalpinės, bet toje organizacijoje atspindi pirmi žingsniai mūsų išeivių visos kolonijos, tai istorija podraug mūsų tautinio išsivystymo tos dalies Lietuvos, kuri priskaito virš 1/2 milijono mūsų išeivių. Jau pats pavadinimas šios organizacijos *Susiviejimas Lietuvių Amerikoje* ir tai prieš 30 metų rodo kaip platus šios organizacijos siekiai ir apima visus be skirtumo lietuvių.

Bet drauge su šiuomi liudija tas vienas vardas, kad lietuviai buvo lig tuo laiku visai pokrikę ir nebuvo centro, kuris sutrauktų juos kruvon. Mūsų išeivystė prasidėjo 1870 metuose. Sunkių sąlygų spiriama dalis mūsų tautiečių ėmė keliauti iš tėvynės į tolimus kraštus „vandrovot, sau laimės paieškot“. Pakliuvus į šiaurinę Ameriką tautiečiai, nors laimės ir nesuradus, bet visgi uždarbiai buvo tokie geri, kad tie pirmieji patraukė paskui save daugiau lietuvių ir ilgainiui į Ameriką keliauti ėmė didelės mūsų tautiečių masės. Apie Ameriką imta kalbėti Lietu-

voje jau nebe kaip apie tolimą „už jūrų marių—už vandenilio“ šalį, bet lyg ir visai mums artimą kaiminę kraštą. Nebeliko sodžiaus sodelio Lietuvoje iš kur ne būtų Amerikoje kelių arba kekiolika žmonių. Vieni išvažiuoja kiti pagrižta, vėl važiuoja jauni, seni, vaikinai, merginos, lygiai, kaip į atlaides kaimynėn parapijon keliauja.

Tuo būdu išeivybė lietuvių siekė paskutiniaisiais metais prieš karą po 25 tūkstančius kas metai. Nestebėtina, kad per 40 su viršum metų susidarė didelė lietuvių kolonija. Amerikos laisvė suteikė patogias sąlygas lietuviams spiestis į draugijas ir tvirti sąjungas. Viena iš pirmųjų visuotinių organizacijų, kuri iki 1901 m. jungė visus lietuvių kruvon, buvo Susiviejimas Lietuvių Amerikoje. Ši organizacija giliai įleido šaknis Amerikos lietuvių gyvenime ir ją galima drąsiai pavadinti tautiško susibendravimo praktine mokykla. Visa Amerika aptraukta tinklu kuopų, kurios kas metai siunčia savo delegatus į seimą ir bendrai svarstomi ir rišami visos organizacijos reikalai.

Tai ir mums patiekta virš minėtoji knyga, kaip tik yra aprašymai tų seimų ir jų nutarimų; tai išties nuorašai nuo protokolų su savo komentais. Tuose protokolų uorauose, kaip tik atspindi tų laikų gyvenimas. Iš jų gali sužinoti, kas buvo Amerikos lietuvių prieš 30—20 metų, kuomet dar paties lietuvių vardo, kaip atskiros tautos, amerikona neduodavo, ir palyginus su anais laikais, kaip toli jau amerikiečiai lietuvių pažengė. Visa „istorija“ surašyta iki 22 seimui p. T. Astrauskio, toliau surašyta kitų autorių. Surašyta organizacijos gyvenimo atsitikimai kronologiškai, be jokios sistemos ir be nušvietimo. Kitaip neg kabėse „istorija“ sunku pavadinti. Rašyta žmonių, kurie apie istorijos rašymą menką supratimą turėjo. Tai rinkinys faktų svarbių ir drauge visai nieko nereikšmenčių. Bet medaga surankiota rupestingai. Istorikas, kurio Amerikos lietuvių kolonijos nekantriai laukia, ras daug žinių aprašymui mūsų išeivių gyvenimo ir už tai jiems ačiū tars.

Paprastam skaitytojui, ne tirinėtojiui, sunkiai įkandama. Daug reikia kantry-

bės padėti, daug pasisventimo, kad ją visą perskaityti. Bet, kuris tokia kantryba apsiginkluos ir įveiks tuos visus nutarimus paskaityti, supras kodėl amerikiečių lietuvių organizacijos taip nesukibotai ir sunkiai riša ir vikiu savo reikalus. Kas daugelyje vietų, kaip del kelių dolerių, jau padarytų išlaidų, seimuose ginčijamasi išsis valandas, varginama kelios dešimtys žmonių, kurie ima dalivumą šių menkėlių apsvaistimui. Tas paprotis, tas neskirimas svarbo dalyko nuo nesvarbo yra giliai įsivyravęs ir lig šiol užlikęs visose organizacijose. Bet iš kitos pusės pastebės toks skaitytojas Amerikos lietuvių didelį prisirišimą prie savo gimtojo krašto ir pasisventimą jų veikėjų tautos reikalams. Taigi be abejonės, autoriai gali pasakyti „feci quod potui, faciant meliora potentes“.

M. M.

„Muzika“.

Mėnesinis laikraštis, Philadelphia, Pa. Leidėjas ir redaktorius St. Simkus. № 1—2. 1916 m.

Gavęs netikėtai minėtu du „Muzikos“ numeriu, norėčiau pasidalyti su visuomene išpučiais, kuriuos sužadino jų skaitymas.

Pačioje Lietuvoje, arba Rusijoje tremtinių gyvenime, pasirodymas šiuo metu tokio laikraščio, kaip „Muzika“, būtų gana keistas, bet tarp Amerikos lietuvių, kur gyvenimas teka paprasta vaga, jos užgimimas ne tik ne nuostabus, bet visai sveikas ir dargi džiuginas, nes reiškia lietuvių plėtojimąsi, pažangą ir brendimą. Ką jau ir besakyti, kaip iš daugelio žvilgsnių daina ir gaida brangi yra tautai: juk tai jos tvybės žiedas, jos veido ryškiausias bruožas. Ir norėtum, kad ji — daina — ir toliau, kaip lig šiol, skambėtų po mūsų sodžius ir lietuvių šeimynas, bet nieko nepadarysi: gamtos dėsnių neatmainysi ir gyvenimo keitimosi nesulaukysi. Toks dainos gyvenimas, koks buvo mūsų tautoje lig šiol, mano išmany- mu, jau pasibaigė: daina sodžiuje til-

IGNAS ŠEINIUS.

ŠVEDIJA.

III.

Visuomenė.

Šveduose daugiausiai žymu intakos iš Anglijos ir Amerikos „kulturų“. Reikia tik pavartyti nors patį gerąjį laikraštį. Paimi nors tokiuos rimčiausius Švedijos laikraščius, „Stockholms Dagblad“ ir „Svenska Dagbladet“. Laikraštis didelio formato, po 12—16 ir net po 20 puslapių. Vartai jį ir tik mirga prieš akis, per visus puslapius išblaskyti, įkyrus skelbimai. Pirmą ir didžiausią vietą užima laikraštys, tai skelbimas. Skaitai įžengiamą straipsnį del politikos ar partijų gyvenimo, ir jis iliustruotas batais, motorais ir korsetais. Randi galop tarp viso mišinio koki nors straipsnį ar recenziją apie teatrą, parodą ir ten pat, jame, „paveikslai“ kojinių, apikaklių, čemodanų.

Rusijoje, Vokioje pilna storų žurnalių, pavesių mokslui, menui, visuomenei, Švedija žad gi nors turėti tokį vieną laikraštį, kaip mūsų buvusioji „Draugija“. Tuo žvilgsniu Norvegijoje net visai kitaip. Čia yra savaitinių ar mėnesinių laikraščių, bet tai anglų „magasin“ tipo ir net darmenkesni, kaip Rusijoje cinas „Argus“.

Miesto švedas švenčia savo gyvenimo šventes ne tik restoranuose. O jei visa prasme tik restoranuose, tai jis tam prisiruošia per laikraščius. Jis skelbia laikraštį ne tik kai miršta, bet ir kai gimsta, krikštijamas, kai susižada, veda ir kai švenčia dažnas savo metų sukaktuves. Kad tik kiek nepaprastas žmogus — kapitonas, leitenantas, daktaras, kinematografo ar bankos direktorius, tai jo ir fotografija dedama ir bijografija rašoma. Išnešamas

į rinką visas šeimynos gyvenimas. Šeimynos kronika užima kiekvienam laikraštį labai žymią vietą. Rubrikomis išskirstyta: Susižadėjimas, užsakai, vestuvės, gimimas, krikštynos, visokios suktaktuvės ir tt.

Švedai turi šaunią literatūrą, Strindbergą, Selmą Lagerlev, Holstrema, Heidenstamą, bet tarp vidutinės publikos tebesiplatina vien turtinga ir gražiai leidžiama literatūra — Šerlok-Cholms begalės negeresnės rusies vertimų iš anglų kalbos. Ir kiekvieno knygyno lange pirmąją vietą užima „detektivroman“.

O paskum kiek tų visų kinematografų, ir visi pilni.

Bet Švedijoje nebrangus ir teatras. Ir nors švedų teatrai be ipatingų kokių nors ieškojimų, nors visi tebesilaiko seno Meiningerio realizmo, bet jie veda mišrai gerai ir rimtai. Pusei milijono gyventojų Stokholme 8 nemaži teatrai. Be abejo, juos lanko tik išrinktoji visuomenės dalis, bet ir jos yra tiek ir taip ji mėgstą tikrąjį meną, kad tie teatrai visuomet pilni.

Tos svetimos intakos galėjo užlieti tik masę, bet ne atskirus švedus žmones, kurie myli savo žemę, savo tautą. Savytai ir smarkiai iškilę virš tos masės švedų architektoriai, dailininkai, poetai. Juose svetima tik tiek, kiek tas svetimumas paskatino juos naujų ieškojimų, savytos tvėrybos. Nors nieko nėra panašaus tarp paveikslų Corno, Ka-Lašono ir Liljefušo, bet nieko nėra panašaus, niekame jokio bruožo, tarp jų ir „Europos“ meno. Tai tikrai trys senovės vikingai, bet tiek jie galingi, kad tverdami savo darbą kiekvienas savo dainą dainuoja.

Ir be abejo, jeigu ne Tilis, kuris nuo pat pradžios vienai vienas pirkto tų dailininkų paveikslus, ar bebūt dabar Švedija po visą pasaulį garsėjusi jų

vardais? Kaip nerasti iš tų trijų dailininkų nė vieno pas koki nors „europietį“ — pramonininką ar pirkli, taip ir pačiam Tautos, vyriausybiniam, Muziejui tik po keletą iš jų, ir tai silpnųjų paveikslų. Už tat Tilio privatinė galerija dabar tikra šventovė tos treybės.

Tilis remia ir renka ir kitus apie save jaunus dailininkus, kuriuos visuomenė, jau besididžiudama senais Cornu, Ka-Lašonu ir Liljefušu ir nors jų reprodukcijas aptaisydama puikiausiai rėmė, šituos jaunuosius vien išjukti temoka.

Visas dabartinis Švedijos visuomenės gyvenimas paimtas krizio, skilimo. Iš vienos pusės išgalejęs angliškumas, amerikonizmas, iš kitos smarki reakcija prieš visa tat. Paskutiniu laiku daug karas prisidėjo prie to skilimo. Aiškiai pamatyta, prie ko priveda begėdiška pramonės ir prekybos politika; prasi-vėrė vidus garsiųjų „kultūros“ šalių. Jei anksčiau kovojo del Švedijos kultūros savytumo tik atskiri žmonės, tai jau dabar grupės ir partijos. Jei dar karo pradžioje buvo didelės simpatijos visam kam vokiškam ar angliškam, tai dabar atpigę tos simpatijos ir vienai ir kitai pusei. Atėjo laikas savęs kritikos, atskaita visoms svetimoms intakoms.

Vel švedai net iš miesto pradėjo labiau traukti į laukus, į erdvę. Prisimenama savi senieji žaislai, šventės, sagos, padavimai. Pražysta tautinis sportas. Pamėgiamas vanduo. Vasaros šventadieniais ir pavakariais sklaistos tik iš vieno baltos burės tarp šcherų. Žiemą ledas, kai tik poilsio diena, visa šeimyna, išidėjus valgymo visai dienai, išeina ant ledo, ant sniego. Nuostabu žiūrėti, kai matai — skrenda ledu tē-

vas su motina ir juos seka jų vaikų būrys.

Net bendras apšvietimas padarė didelės žalos. Žemesnis apšvietimas jau nuo senai privalomas, o vidutinis ir ypač augštesnis labai pigus. Tuoju neuzteko dviejų senųjų universitetų Upsalioje ir Lunde. Atidaryta augštosios mokyklos Stokholme ir Geteborge, išdygo inžinerijos ir technikos institutai.

Ir tuoju tarytum kas sėte pasėjo po visą šalį daktarų, inžinierių, filologų. Nors tuo pat pakylo ir pramonė ir prekyba, bet greitai tų mokytojų žmonių buvo perdaug ir jie turėjo kitur ieškoti sau, tinkamos savo laipsniui, duonos.

Ir dabar iš 8 milijonų švedų 2 milijonų gyvena Amerikoje ir kitose šalyse. Vienas keivirtadalis, juk tai baisus skaitmuo.

Pastaruoju laiku emigracija pradėjo baisiai mažėti. Dar prieš karą, ne tik del karo priežasčių. Nors švedas valstietis dar tebetraukia, bet inteligentas jau labiau gėdėsi pamesti savo žemę. Ir nors labai dažnai liaudies mokykloje moko baigęs universitetą, paprastu pašto valdininku tarnauja filosofijos daktaras, barzdaskutys — baigęs gimnaziją, krautuvės pardavėju irgi to paties mokslo, bei užtat pradedama moksle matyti daugiau dvasios nauda, brangi-nama jame kitokie turtai.

Juk tokia stipri ir sveika šalis, kaip Švedija, juk negali sekti svetimų šalių ir svetimų kultūrų pavyzdžiais. Perdaug ji pati turi savos savytos tvėrybos pajėgos. Jau švedai supranta tat ir gerisi. Jie gali savo ateitį ruošti patys.

Stokholmas, 24—X 1916.

sta nyksta: tai mato visi. Kai kas užtat žmonės kaltina. Bet te pamato. Nes tai ženklas, kad tautos gyvenimas Krinta, kad eina į kitą, augstesnę formą. Kuo žmonės pirmą kartą, tuo jie labiau ištenka sau gyvenime savo mokėjimų ir darbų: patys sau namus stato, patys sau baldus dirba, patys sau verpina, audžia drabužius, patys sau kurpes raukia, patys sau tveria pasaką, dainą, patys sau ir artistai — dainuoja, griežia. Dabar gi net žiamės ūkyje jau ima kviesies sau žinovų, kaip va tokie suvalkiečiai ūkininkai susidėję jau buvo pradėję vasarai samdyties sau agronomus. Tas pats yra ir kituose dalykuose ir visame gyvenime: norėdami turėti daiktų geresnių ir dailesnių, paveda juos dirbti tam tikriems žinovams specialistams. Todel teisingai „Muzika“ savo pirmame rašte ir sako: „Lietuvių tauta tiek kultūra pakilo, kad primityvios dainos mūsų žmonių jau nebepatenkina. Mes išaugome iki to laipsnio, kad dailės tvarinius tautai gaminti turi jau tam tikri žmonės — dailininkai, ir dailės tvariniai turi būti jau daugiau komplikuoti, sunarstyti“. Ir čia patvirtina mano išreikštą nuomonę: „Iki neseniai visa lietuvių muzika buvo liaudies dainos, laukuose ir sodžiuose dainuojamos. Pamažu jos nutilo, ir dabar jas dainuoja tik senos mūsų močiutės“.

Taigi dabar, kada daina mūsų tautoje ima rengti naują keliu, ima puošis nauju apdaru, nori gyventi augstesnio laipsnio gyvenimu, ji būtina reikalauja vado, nes ir šio antrojo laipsnio daina privalo vis tiek pasilikti mūsų daina, lietuvių daina; kaip prof. Niemi irgi pastebėjo lietuvių dainą, girdi, ir toliau turi būti tverinama iš elementų anos senosios liaudies dainos. Todel kad ta naujoji tverība tikrai būtų tautinė, tikrai būtų senosios tverybės tąsa, ir reikia patarėjo. Taip tad „Muzika“, mano nuomone, gimė visai tikruoju laiku; be tokio laikraščio mes jau nebegalime apsieiti, jei nenorime graibyties patamsyje, arba galime nuvesti netikrais keliais. Tardamas šituos žodžius, tariuos, atspėjau „Muzikos“ steigėjų ir redaktoriaus St. Simkai, kad, nes abiejose „Muzikos“ numeruose įdėta daug jo harmonizuotų liaudies dainų. Apie pati tą harmonizavimą tesprendie muzikos žinovai. Tie dainų priedai — tai didelis „Muzikos“ pliusas. Už jas bus labai dekingi mūsų chorai ir visi dainos mėgėjai, ypač kam tik yra namuose pijaninas. Reikia pasakyti, kad tuose prieduose ne vien liaudies dainų yra, — čia taip pat pigiai suharmonizuotos ir kasdien bažnyčioje giedamosios giesmės. Dar taip pat pridėti gabaliukai iš pasaulio klasinės muzikos. „Muzikos“ literatūros turinys įvairus. Paties redaktoriaus ir Karūžos patiektų raštų įdomu bus pasiskaityti ne tik muzikams, bet ir šlap jau šviesuoliams. Jei pridursime, kad abudu numeriu puošia daugybė fotografijų, tai suprasime, jog „Muzika“ bus visuomet laukiama viešajai, kas ją kartą pažino. Vieną tik dalyką galima „Muzikai“ prikišti, tai tą, kad jos kalba per daug amerikietiška. Tikimės, kad ilgamui tas dalykas kryps geron pusėn.

Kad dabartinis „Muzikos“ redaktorius po karo grįš Lietuvon, apie tatau neabejojame, nes visiems jos sūnams reikia bėgti vienybėje statyti tautos rūmą, taigi yra vilties, kad ir „Muzika“ persikels Europos Lietuvon, kur ji dvigubai reikalingesnė. Nesakau, kad šis pats laikraštis keltų Europon, nes „Muzika“ ir Amerikon pravers ir ten darbo turės gana, bet džiuginu save mintimi, kad „Muzikos“ idėjos laikraštis ir Lietuvoje rasis, esant lietuvių dainos samoningų globėjų, žinovų ir mėgėjų. Toks laikraštis Lietuvoje, tikiuos, bus geriausias patarėjas ir ragintojas, renkant senojo perijodo tverybės palikuli dainas ir gaidas. Su tuo rinkimu nes nedovanotinai ir nebeapatsytinai pasivėlinom. Ir be karo senoji daina nyko tautoje greitu tempu, bet šis kartas taip sutrenkė visą tautos kūną, kad dainos kaulai vien pabiro. Dainos globotojai baltagalviai seneliai ir seneles ypač tokiuo metu iš vargų labai miršta. Jei kurs dar ir liks, tai iš rūpesčių nebeturės aiškos atminties. Karo me-

tu, — va jau treči metai — rinkimui tautos tverybės palaikyti nieko, žinoma, nepadaryta; paskui, kol prisiruošime sistematingai tam darbui, praeis vėl koks poris metų, — štai jau ir visi penkeri, gi šiuo reikalu tai be galo ilgas ir skaudus perijodus.

Palieka tik, ypač pradėdant dabar naujuosius metus, palinkėti „Muzikai“ ir jos Redaktoriui ir bendrabarbiams geros kloties. Valio!

Kun. A. Sabaliauskas.

Žinios.

PETRAPILYJE.

Sajungininkų kanferencija. Sausio 16 d. į Petrapilį atvažiavo sajungininkų atstovai, iš viso 32 žmogų. Šioj kanferencijoj sajungininkų atstovai tarsis, kaip geriausiai būtų vesti tolimesnis karas. Einamoj kanferencijoj prancūzų misijos vedėju yra G. Dumergas, kolonijū ministeris, anglų misijoj — lordas Milneris, italų misijoj — ministeris Šalioja. Visi šitie sajungininkų atstovai sausio 17 dieną valgė pietus pas sveitimųjų reikalų ministerį N. Pokrovskį.

Šnipų suvežiamas. Greitu laiku Petrapilyje bus slaptosios policijos veikėjų suvažiamas. Į šį suvažiamą pakviesta žymesnieji veikėjai. Suvažiamą atidarysias vidaus reikalų ministeris A. Protopopovas. Šitas suvažiamas šaukiama tam, kad išrasti geresnes priemones kovai su visokios rūšies prasikaltimais.

—o—

IVAIRIOS.

Kontrabandistų darbai. Odesos karo teismas šiomis dienomis nagrinėjo trijų kontrabandistų bylą. Besarabijoj, netoli Rumunijos rubežiaus, šie kontrabandistai užsiiminėjo tuo, kad pasižadėdavo pervesti per rubežių tuos žmones, kurie nenorėdavo tarnauti rusų kariuomenėje. Žinoma, už tokį pervedimą jie imdavo gerus pinigus. Tačiau kontrabandistai ir kitaip darydavę. Jie pervedavę per Rumunijos rubežių ir tenai užmušdavę žmones, o jų pinigus ir kitus brangius daiktus pasiimdavę. Užmuštuosius gi žmones užkasdavę žemėn. Galų gale kontrabandistai buvo sučiupti ir atiduoti karo teismui, kuris du pasmerkę mirtin, o vieną išteisinio.

Didelis žemės drebėjimas. Sausio 17 d. Sibiro rytų pusėje, Kamčatkos pusalyje išstiko didelis žemės drebėjimas. Kiek šis drebėjimas padarė nuostolių — ner tikros žinios, tačiau mokslininkai sprendžia, kad esą Kamčatkos pussalis daug nukentėjo. Kaip atbalsis, ir Japonijoj šis žemės drebėjimas buvo jaučiamas. Vienoj vietoj pasidarė žemėje plyšys, kuris turėjo 7 varstus ilgumo ir keletą sieksnių platumo.

Vokiečių nuostoliai. Iki gruodžio mėnesio 1916 metų vokiečių kariuomenė neteko 4.026.423 žmonių. Iš šito skaičiaus užmuštų esą 980.815, sužeistų 2.510.494 ir prapuolusių be žinios 545.114 žmonių.

SVETUR.

Vokiečių ir šveicarų kiverčiai. Vokiečių vyriausybė uždraudė vežti į Šveicariją geležies ir anglių iš Vokios. Del to ir kilo tarp abiejų pusių kiverčiai. Pastaruoju laiku Šveicarija mobilizavo savo kariuomenę. Vokiečiams toks šveicarų darbas nepatinka, ir jie stengiasi įtikinti šveicarams, kad pavojus jiems gali gręsti tik iš vokiečių priešininkų pusės.

Fabrikos sprogimas. Sausio 15 d. Paryžiuje sprogo fabrika, kurioje buvo dirbama sprogstamoji medžiaga. Fabrika visai sunaikinta. Sprogimas taip buvo didelis, kad žmogus, stovįs už 600 metrų nuo fabrikos, buvo užmuštas. Aplinkiniai namai tai pat daug nukentėjo. Nuostolių daug pridaryta.

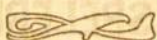
Italija. Italų ministeris Bianki pasakė Ryme ilgą prakalbą del maisto klau-simo. Matyt jau, kad ir italų žemėje maisto krizis. Ministeris stengėsi chemijos ir fiziologijos dėsniais prirodyti, kad valgant mažiau nekenksią sveikatai, o atbulai — sveikiau busią. Kaip pavyzdį, ministeris nurodė japonų tautą, kuri mažiau valganti, kaip kiti, tačiau esanti sveika.

Neutralinių valstybių kanferencija. Švedų iniciatyva šaukiama Stokholme neutralinių valstybių kanferencija. Sušaukimo laikas kol kas nepaskirta. Kanferencijoj bus gvildomi svarbus visoms valstybėms klausimai.

Vilsono rašto atbalsis. Indijos gyventojai, kurie dabar yra anglų globojami, nusiuntė Amerikos prezidentui Vilsonui pasveikinimą del paskutinio jo rašto. Tame pasveikinime išreikšta viltis, kad Vilsonas neužmiršias ir Indų tautos, kuri dabar labai yra slegiama.

Austrų pažadėjimas. Austrų vyriausybė išleido atsišaukimą albanams, kuriame žada duoti Albanijai pilną autonomiją, jei albanai dabar stotų austrų kariuomenėn.

Moterų manifestacija. Šiomis dienomis Vienoje buvo didelė moterų manifestacija. Moters reikalavo greičiau pabaigti karą. Nutarta kreipties į kitų šalių moteris, kad ir jos reikalautų taikos. Prezidentui Vilsonui buvo nusiųsta pasveikinimas.

KARAS.

Rusų šone. Gainašio rajone sausio 17 d. lakiojo vokiečių cepelinas, šviesdamas prožektoriais apylinke. Tarp Tirulių balų ir Aa upės vokiečiai po smarkaus artilerijos šaudymo puolė rusų kariuomenę, kuri vokiečių ėjimą priešin sustabdė. Didelemis jėgomis vokiečiai puolė rusus, stovėjusius už 6 varstų į šiaurės rytus nuo Kalncemo kaimo. Rusų kariuomenė čia turėjo pasitraukti truputį į šiaurę. Po to vokiečiai šiame rajone vėl puolė rusus, vartodami chemiškus šovinius, bet pasisekimo neturėjo. Tačiau vokiečiams pasisekė tik po smarkaus mušio paimti keletą rusų apkasų, bet paskui rusai kontrataka paėmė keletą belaisvių ir kulkasvydžių. Šituose mušiuose žuvo pulkininkas Pimenovas, o kitas pulkininkas Baženovas nežinia kur dingo. Studynų vakarų pusėje (į šiaurės rytus nuo Kiselino) priešininkai du kartu mėgino imti rusų apkasus, bet abu kartų buvo atmušti. Už 20 varstų į šiaurės vakarus nuo Iluksto rusų aeroplanai numetė keletą bombų į vokiečių stovyklą. Vokiečių gi aeroplanai metė bombas į Tioplijos kaimą (už 20 varstų į šiaurės rytus nuo Postavų miesto).

Rumunų šone. Rusų būriai, nepaisydami į priešininkų šaudymą, išardė vielų tvorą, eidami pilnomis sniego pakransėmis priejo ligi pat priešininkų tvirtumų (į pietų vakarus nuo Kimpolungo), kurios po smarkaus mušio buvo paimtos. Sausio 18 d. priešininkai tris kartus atakavo rusų kariuomenę, stovinę Jakabeni kaimo rytų pusėje (į pietų vakarus nuo Kimpolungo), bet buvo atmušti. Nelaisvėn čia buvo paimta 11 aficerių, apie 1000 kareivių, 10 kulkasvydžių, viena armota ir keli bombasvydžiai.

Kaukaza šone. Didelė puga kliudo rusų žygiams.

Juodosiose jūrose. Rusų laivai netoli Anatolijos pakraščiu užgriebė 5 turkų nedidelius laivus, kurių trys motoriniai.

Prancūzų šone. Reimso miesto pietų pusėje ir dešiniuoju Maaso upės krantu tebesitęsia smarkus artilerijos šaudymasis.

Balkanuose. Crnos upės rajone tebesitęsia mušiai. Abiejų pusių kulkasvydžiai smarkiai šauda.

Pranešimai.

I.

Nuo Kultūros ir Švietimo Sekcijos.

Visi šaukia: mokytojų, mokytojų! Daug norima atidaryti naujų mokyklų, tačiau mokytojų trūkstant negalima tai įvykinti. Todel prašome visų tų, kas gali savystoviai mokytojauti arba būti mokytojų pagelbininkais, pranešti Sekcijai, kokiomis sąlygomis ir kurias pareigas (savystovio mokytojo ar tik jo pagelbininko) sutinka jie pildyti.

Yra norinčių būti prieglaudų užveždėtojomis arba jų pagelbininkėmis. Gal joms yra kūr nors vieny?

Senai jau buvo išsiuntinėtoms Sekcijos anketos su užklausimais apie mokyklą, mokytus, mokinius ir liaudies švietimą; be to, buvo prašyta prisiųsti ir visų mokyklų aprašymai, bet ligi šiol tų atsakymų nedaug esame gavę. Prašytume gerb. mokytojų pasiskubinti, nes tos žinios bus reikalingos rengimai parodai, o užvis labiau sumanytam neperiodiniam mokytojų organui išleisti.

Sekcija nutarė siuntinėti po vieną kiekvieno josios naujo leidinio ekzemplierų visoms Lietuvių Draugijos mokykloms. Kadangi ne visi dar sugrąžino mums anketas, tai, nežinodami tikrų mokytojų adresų, siunčiame tas knygas per Skyrius ar Igeliotinius, kas irgi labai neparanku, nes gali dingti jų kancelerijose. Aišku, kad tokiuose ir jiems panašiuose atsitikimuose ir Sekcijai ir mokytojams daug patogiau būtų apsieiti be tarpininkų.

Sekcijos Vedėjas Kl. Skabeika.
Sekretorius A. Klimas.

II.

Sausio 22 d. 6 val. vakaro šaukiama Petrapilio Lietuvių Dramos-Muzikos Kuopos visuotinis narių susirinkimas, kuris bus Lietuvių kursų salėje (Baskovo g-lė № 29).

Redaktorius L. Noreika.
Leidėjas Martynas Yčas.

Atvirukų

beliko: su gaidomis — 12 at. po 10 kap. ir lietuvių dailininkų — 10 at. po 8 k. Neprisiuntus Jackevičiui visų jo paskelbtų atvirukų, siunčiau tiek, kiek turėjau.

Петроградъ, Басковъ пер. № 29-18.
Кл. Скабейко.
52—1

MATEUŠAS BIGATAS iš Rokiškio m. ieško Benedikto Garuolio, gyvenusio Rokiškyje, taip pat giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Церковная ул. № 9, кв. 4.
48—1

Kostancija Mikalauskaitė ir Petronėlė Gadiskaitė Panemunės parap., Kauno gub., gyvenusios Kuršėje, ieško giminių ir pažįstamų. Prašau atsiųpti: Петроградъ, 4-я рота № 14, кв. 19.
49—1

AGOTA KAVALIAUSKAITĖ Kauno gub., Panevėžio par., Penavo vals., Kiučių kaimo, ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Введенская 10—23. Агортъ Ковалевской.
50—3

KAZIMIERAS GRINIUS, ieško tėvų, seserų, giminių ir pažįstamų iš Kauno aps., Betigalos miestelio. Дѣйств. Армія Крен. Имн. П. В. мор. сух. фронтъ 3-ий п. арт. 2-я рота 2-ой взв.
46—1

STASYS KOVERIS, ieško savo švogerio Jono Noreikos ir dėdės Petro Noreikos. Полоцкъ, Литовскій Комитетъ.
47—3

ANTANAS KUKANAUZA. Šiaulių alininkas ieško giminių ir pažįstamų. г. Одесса, 6-ая ст. трамв. кв. Мацевича.
42—2

Kas dar nenusipirko
„Lietuvių Kalendoriaus“ 1917 m.
 patariama pasiskubinti nusipirkti, nes jau baigiama parduoti. Taigi paskubinkite, kad nepasilikti be „Liet. Kalendoriaus.“

Kaina 50 kap.

Kalendoriaus turinys labai įvairus, būtent: daug eilių, apysakų, straipsnių pritaikytų dabartiniam momentui. Informacijų skyriuje išspausdinta Komitetų adresai, žinios kaip surasti savo gimines ar pažįstamus Amerikoje gyvenančius, kaip susižinoti su Lietuva, kaip surasti savuosius kariuomenėje tarnaujančius, kur dabar yra valdžios įstaigos iš Lietuvos iškeltos. Ypač galima pažymėti kun. Vaižganto-Tumo „Į saulę, į saulę.“ Pr. Tamošiūno „Apkasuose.“ Putino eilės ir kit.

VISA TAI UŽ 50 KAP.

Užsakymus siųsti geriausia susidėjus.

Užsakymus siųsti: Petrograd, Симеоновская 7 — 6, И. А. Рынкевичу, arba: Москва, Сретенка, Селиверстов пер. 4, Ст. Яшевичу. Taip pat galima užsisakyti per „Lietuvių Balso“ Administraciją ir „Liet. Balso“ įgaliotinius.

STASIO JACKEVIČIAUS

Sandėlis Moskoje, Sretenka 26, tel. 5-82-26.

Išleido šventųjų paveikslėlius.

Kainos № 1 — 4 kap., № 2 — 5 kap., № 3 — 6 kap. 3-jų formate tinkami į knygas 18-ka serijų įvairiomis spalvomis ant gero popierio su maldelėmis. Kunigams kalydodant jie tinka žmonėms dalinti.

Kainos pigios!

Reikalaukite pas škaplierninkus ir visur prie bažnyčių. Pasižiūrėjimui po 1 egz. siunčiu dykai, mažiau 100 egz. nesunčiu, perkantiems šimtais nuleidžiu nuosimčius.

Taip pat turiu: Kun. Piliakauskio katekizmą, kaino 18 kap., Gabrio gramatika 55 k., 65 k. ir 70 k. ir kitokių maldaknygių bei kalendorių „Lietuvių kalendorių“ 1917 m. ir kitų, kaina 50 kap.

Kainininkus siunčiu dykai. Užsiskant prekių būtinai reikia siųsti ir rankpinių. Adresas: C. I. Якевичу. Москва, Сретенка 26. D. 41—2

Prek. ženklas
 Prek. ir Pram.
 Dep. patvirtintas
 visok. pavid.

INKARINIS PEN-EKSELERIS

SU INKARU.

„R. I. Veiso ir K° pirmiau F. Ad. Richterio ir K°“ Prek. Nam.
 Geriausias priemonis nuo REUMATIZMO, LAUŽYMO, SUŠALIMO ir INFLUENCIJOS.

Parduodama visose gerosiose aptiekose ir aptiekos krautuvėse. SAUGOKITE IMITACIJĄ! Perkant prašom įsidėti mūsų APTAISUS ir FIRMĄ. Kainų sąrašus ir knygeles siunčiame veltui.

„R. I. VEISO ir K° pirmiau F. AD. RICHTERIO ir K°“ Prek. Nam.
 PETRAPILIS, Mikalojaus g. № 14.

Černigovo gub. tuojau reikalingi: mokytojai (jos), prieglaudų vedėjos ir rankų darbų mokytojos. Del sąlygų kreipties į Centro Komiteto įgaliotinį P. Žitkevičių.

Adresas: Ст. ЧОБОВКАЯ, Либ. Ром. д. Н. Житковичу.

71—3

ONA URBONIUTĖ iš Kauno gub., ieško brolio Jono Urbono gyvenančio Amerikoje ir išbėgusių į Rusiją brolių Pranciškaus ir Juozo, abudu iš Eirigalos Kauno aps. ir sesers Anielės Urboniutės išbėgusių iš Kauno. Гор. Могилев, Карбановская ул. № 8 Литовский Комитетъ.

39—1

MORTA PĖTKONIENĖ iš Kužių Šiaulių aps., ieško sūnaus Augustino 15 m. ir Felikso Šenavičiaus. Тула, Миллионная ул. домъ Патутина приютъ бѣженцевъ.

44—2

MIKOLAS MACYS, ieško savo motinos Dardos, brolio Juozo ir seselių: Onos, Kotrinos ir Matildos gyvenusių Kauno gub., Panevėžio aps., Biržų par., Iškonių sodž., Гор. Рославль, Смол. г. Управление Тельшевскаго уѣзднаго воинскаго Начальника, писарю М. Мацису.

45—1

S. ADOMAITIS Kauno gub., Šiaulių aps., gyvenęs Pašimšei, ieško brolio Kazimiero, švogerį Černiauskį ir Petrauskį. Гор. Екатеринбургъ, Литовский Комитетъ.

33—1

PETRAS AGLINSKIS gyvenęs Amerikoje № 1429 Recdsdale st. N. S. Ritsburgh Pa, ieško savo tėvų Jozapato ir Elžbietos Aglinskių ir sesers Eleonoros iš Kauno gub., Šiaulių aps., Radviliškio vals., sodžiaus Puipių.

34—3

Agota Sinckienė,

gyvenanti Anglijoje Londone, ieško giminių Agnieškos ir Antano Motiejaičių iš Suvalkų gub., Vėverių valsč., Marijampolės apskr. Pažerlių kaimo. Gegužės mėn. 1916 m. jie gyveno Petrapilyje. Atsiliepkite.

Miss A. Sinckienė № 51 Pundersons Gardens, Bethnal green, № E. London, England.

19—2

Lietuvis siuvėjas,

baigęs kirpimo akademijos kursus, priima užsakymus vyrų, taip pat ir kunigų rūbams. Kreipties: Sienąja Ploščad № 7 kb. 12. D. Sadauskis.

51—1

MARIJONA SAMUOLIENĖ Suvalkų gub., Naujamiščio par., Plinių k., ieško savo šeimos, giminių ir pažįstamų. Atsiliepti: г. Шкловъ, Могилевской губ. Литовский Комитетъ.

43—1

Kar. A. KORECKAS Kauno gub., Panevėžio aps., Naujamiščio p. Puškonų sod., ieško tėvų, brolių, seserų, giminių ir pažįstamų. Дѣйств. Арм. 309 пѣх. Овручскій полкъ Конноразвѣдочная Команда Альбину Корекскому.

32—1

Augustinas Švenčionis Trakų aps., Žaslių par., praneša giminėms ir pažįst. savo adresu:

Л.-Гварди Московскій полкъ, Пулеметная команда.

36—2

Peliskas Pov. Giedris Šešuolių parap., Viln. g., dabar yra motociklistu prie 1-sios armijos Štabo. Prašo savųjų atsiliiepti.

37—2

Kareivis Juozapas Žitlinskis Šešuolių par., Viln. g., Mišniūnų sodžiaus, tarnauja Finlandijoje. Adr.: Гор. Торнео. Пограничная стража 1-я сотня.

38—2

Kareivis Jonas Anr. Juzukonis Trakų aps., Žaslių par., tarnauja:

Л.-Гварди Кексгольмскій полкъ, 14-ая рота. Дѣйств. арм.

35—2

ANTANAS GRAUŽDĖ Kauno gub., Panevėžio aps., Vaškų par., Micloniškių sod., ieško tėvo ir motinos, giminių ir pažįstamų. Петроградъ, За Московской заставой, Вещевой Интендантскій складъ, 2-ой взвод сап.

27—2

1917 metams

patogiausias Kalendorius tai

„LIETUVIŲ BALSO“

Sieninis mėnesinis nu-
plėšiamas Kalendorius.

Kaina 50 kap.

KALENDORIUS YPAČ TINKA: Komitetams, bendrabu-
čiams, prieglaudoms, kontoroms, mokykloms, dirbtuvėms ir
kitoms įstaigoms bei šeimynoms.

KAS UŽSISAKO „Lietuvių Balsą“ mėnams arba pu-
sei metų, tam kalendorių siunčiame veltui.

KURIE UŽSISAKĖ AR UŽSISAKO „Lietuvių Balsą“
pusei metų arba mėnams per mūsų įgaliotinius, prašome
kartu pasiimti iš jų ir dovaną Kalendorių.

Kalendorių galima pirkti pas visus „Liet. Balso“ įgaliotinius.

Petrapilyje: Švietimo Kultūros Sekcijoje, Baskovo g-lė
29—18. Lietuvių spaustuvėje pas J. Rinkevičių. Prie šv. Kotry-
nos bažnyčios: knygų krautuvėje „Ksiėgarnia katolicka“ ir pas
laikraštininką Kruslį. Prie šv. Stanislovo bažnyčios, 1-oj rato-
je prie bažnyčios ir Vybargo pusėje pas bažnyčios zokrastijoną.

Reikalingi platintojai kitur! Platintojams duodama gerų nuosimčių.

„L. B.“ ADMINISTRACIJA.
 ПЕТРОГРАДЪ, Саперный пер. 9—9.

Tinkamiausias lietuviams laikraštis

„DARBININKAS.“

„DARBININKAS“ eina antradieniais, ketvirtadieniais ir še-
štadieniais.

„DARBININKAS“ rūpinasi darbo žmonių gerove, nurodi-
nėja kelius, kaip savo būvį pagerinti.

„DARBININKAS“ deda daug straipsnių iš darbininkų gy-
venimo, duoda naudingų darbininkams pasiskaitymų, rašytų
pačių darbininkų.

„DARBININKAS“ duoda įdomiausių žinių iš viso pasaulio.

„DARBININKAS“ visuomet spausdina: gražių eilių, dai-
lių vaizdėlių ir apysakų.

„DARBININKAS“ visuomet patiekia savo skaitytojams:
svarbiausių, naudingiausių ir įdomiausių straipsnių supran-
tama jiems kalba.

„DARBININKAS“ nuolatos išleidinėja gražių, pigių ir nau-
dingų knygelių.

Skaitykite ir platinkite „DARBININKĄ“ ir jo leidinius!!!

Prenumeratos kaina: tris kartus per savaitę mėnams 3 doleriai; pusei
metų 1 dol. 50 centų; vieną kartą per savaitę, užsisakant tik šeštadieniais 8-nių pusi.
numerius, mėnams 1 dol. 50 centų; pusei metų 75 c.

ADRESAS: „DARBININKAS“
 242 W. Broadway, So Boston, Mass.

339.—4

Jau išspausdintas 1917 m. „Ziburio“ Kalendorius.

KAINA 50 KAP.

Platintojams duodami geri nuosimčiai.

Kalendorius su paveikslais. Užsakymais kreipties: Ярославль,
Романовская 44, О-во „Žiburys“, ir į „Lietuvių Balso“ Administra-
ciją: Петроградъ, Саперный пер. 9—9.

Kalendorių parduos visi „Lietuvių Balso“ įgaliotiniai.
 Petrapilyje „Žiburio“ kalendorių didžiausias sandėlis pas A.
 Dundzilą, „L. B.“ administratorių, Саперų g-lė 9 — 9.